לקמן ל:, ב) [פירוש נכון על זה תמלא ברשב"ם ב"ב

ריש פ׳ אמור שארו זו אשתו כדכמיב שארה כמומה

מנתה], ג) [עיין תוספות סוטה כו. ד"ה וזו הואיל],

ד) [לקמן לה: ע. קדושין ד. ב"ב קטו.], ה) [גרסת הערוך בערך איין איין עליו

וע"ע שם בערך אן א' קלת באריכות וכן עוד שם בערך

עין ועיין מ"ם הסמ"ע רים

סימן רעו לפרש בלשון אין

ואפס ע"ש קנת באריכות

דמכילתין משיג עליו ע"ש], 1) [ב"ב ד. ב"מ מח:], 1) חגיגה כו. ע"ש ב"מ סב.

ע"ש ב"ק לד: ע"ש סנהדרין פה. ע"ש,

ת) חגיגה ט., ט) [ל"ל

ברבין ל) ומחמים כל מכום ברבין, י) [פסחים כד. מכות ה:], ל) [פסחים יח: וש"כ], () לקמן לז., מ) [דף כג.],

() [דברים ו], ם) רש"ל,

ב א מיי׳ פ״א מהלכות נחלות הלכה ז סמג עשין לו טוש"ע ח"מ סי

רעו סעיף ו:

נא ב ג מיי׳ פ״ב מהלי

אבל הלכה ט סמג

עשין כח ולאוין רלה טוש"ע י"ד סימן שעג סעיף ד: גב ד מיי שם הל"ג ופ"א

מהלכות נחלות הל' ז טוש"ע שם וטוש"ע ח"מ

סימן רעו סעיף ו: בג ה מיי' פ"א מהלכות יבום הלכה ג טוש"ע אה"ע סימן קנו סעיף ב: בד ו ז מיי' פ"ה מהלכות ממרים הלכה יב טור ש"ע י"ד סימן רמא סעיף

נה ח מיי' פ"ב מהלכות איסורי ביאה הלכה ג ד סמג לאוין קה: בו ט מיי׳ פ״א מהלכות יבום הלכה ד טוש״ע אה"ע סימן טו סעיף י: בז י מיי פ"ב מהלכות איסורי ביאה הלכה ד:

תורה אור השלם בִּי אָם לִשְאַרוֹ הַקְּרֹב אַלְיו לְאַמוֹ וּלְאָבִיו וְלְבְנוֹ אַלְיו לְאָמוֹ וּלְאָבִיו וְלְבְנוֹ

ולְבָתוֹ וּלְאָחִיוּ:

2. לא יִטַמְא בַּעַל בְּעַמְיו ייקרא כא ד (ייקרא כא ד ז. אָם אֲדֹנְיוֹ יִתֶּן לוֹ אַשָּׁה וְיָלְדָה לוֹ בָנִים אוֹ בָּנוֹת הָאִשְּׁה וִילְדֵיהְ הָּהְיֶה לַאדֹנֶיהְ וְהוּא יֵצֵא תִּהְיֶה לַאדֹנֶיהְ וְהוּא יֵצֵא שמות כא ד בגפו: ------4. כי ישבו אחים יחדו ומֵת אַחַד מֵהֶם וֹבֵן אֵין לו לא תהיה אשת המת הַחוּצָה לְאִישׁ זֶר יְבָּמְה יָבִא עָלֶיהָ וּלְקָחָה לוֹ לאשה ויבמה:

דברים כה ה דברים כה ה 5. אֱלֹהִים לֹא תְקַלֵּל וְנָשִׂיא בְעַמְּךּ לֹא תָאֹר: שמוח כר כז

6. מְעָוָת לֹא יוּכַל לְתְקֹן וְחָסְרוֹן לֹא יוֹכַל לְהַמְּנוֹת: קהלת א טו 7. עָרְוַת אֲחוֹתְךְּ בַּת אָבִיךְ אוֹ בַת אִמֶּךְ מולדת בית או מולדת רוּץ לא תְגַלֶּה עֶרְוָתְן: ויקרא יח ט ויקרא יח ט

8. עֶרְוַת בַּת אֵשֶׁת אְבִיךְּ מוֹלֶדֶת אָבִיךְּ אֲחוֹתְךְּ הוא לא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ:

ויקרא יח יא 9. עֶרְוַת בָּת בְּנָךְ אוֹ בַת בְּתְּךְ לֹא תְנֵלֶה עֶרְוְתָן כִּי עֶרְוָתָךְ הַּנָּה: ויקרא יח י 10. עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתְּה לא תגלה את בת בנה וְאֶת בַּת בִּתְּה לֹא תִקַּח לְגַלוֹת עֶרְוָתָה שַׁאֲרָה לִגַלוֹת שֶׁרְוָתָה הנה זמה הוא:

ויקרא יח יז

תוספות ישנים

ואימא פרט לאחותו מאנוסה. פי' וגם פרט לאחותו משפחה ועובדת כוכבי' דבכולהו אין אישות: מאנומה פרמ לאחותו פרש נחחותו מחנוקה. קשה להר"ם הלא כתיב אחותך בת אביך דמיירי על לחותך כת טבין ... כרחך באונסים דאי בנשואין מיפוק לי מאשת אביך וי"ל דה"ק ואימא דקרא דאשת אביך ימעט אנוסמו דאינה מחתיו כסדר אישות וקרא דבת אביך מוקים לה בבת שיש לו מן השפחה ועובדת

מאי שעמא. הכא לא פריך פשיטא דבנו הוא כדפריך לעיל פשיטא אחיו הוא אלא אדרבה בעי מאי טעמא והיינו משום דשני לעיל נילף אחוה אחוה מבני יעקב כו' ולהכי בעי מאי טעמא לא ילפינן מבני יעקב דלא זקוקה ואם כן מיפטר נמי לא ליפטר:

בן אין דו עיין עדיו. אע"ג דסתס אח ובן הוי אפילו ממזר כדפריך לעיל פשיטא אחיו הוא והכא נמי לא איצטריך ובן אין לו עיין עליו אלא משום דלה נילף מבני יעקב שוהה דאינטריך וזרע אין לה עיין עלה היינו משום] דסתם זרע לא הוי אלא זרע כשר כדאמר בריש קדושין (דף ד.) אין לי אלא זרע כשר זרע פסול מנין ולענין בני בנים הוי איפכא דורע משמע ®אפי׳ בני בנים כדמשמע נמי התם דקאמר זרע זרעה לא לריך קרא דבני בנים הרי הן כבנים ובן לא משמע אלא בן לבדו כדאמר ביש נוחלין (ב"ב דף קטו. ושם) אין לי אלא בן (כ) ובן הבן ובת הבן בן בת הבן מנין ונראה לר"י דמעיין עליו דהכא גבי יבום אין לדרוש בן הבת ובת הבן [שיפטור מן היבום כיון דאפקינן לאתויי ממזר ולהכי אילטריך לאתויי בן הבן ובת הבן לענין נחלה ולא בעי למילף מדלענין יבום בן ובן הבן כי הדדי נינהו לענין נחלה נמי כי הדדי נינהו כדאמר התם (שם דף קט. ושם) גבי בת וא"ת ונדרוש איפכא גבי נחלה לאתויי ממזר ומאין לו דגבי יכום נדרוש כן הכן וי"ל דגבי נחלה א"ל לאתויי ממזר דלכל מילי בנו הוא אלא דלענין יבום הוה ס"ד למילף מבני יעקב ולהכי ע"כ ההוא דנחלה אתא לרבות בן הבן והא דפשיט ליה ביש נוחלין דלענין יבום בן ובת כי הדדי נינהו נראה לר"י דנפקא לן מלא ימחה פרט לזה שאין שמו מחוי א"נ דבת וממזר שקולים ובת נמי נפקא מעיין עליו דהכא ומיהו קשה לר"י דהיכי נוכל לומר דשקולים הם בת וממזר הא כיון דמלינו לאוקומי עיין עליו בבת מהיכי תיתי לאוקומי אף בממזר כיון דמאחוה אחוה משמע למעוטי ממזר וי"ל כיון דחחוה חחוה אינטריך לדרשה החריתי לית לן למעוטי מיניה ממזר לענין יבום כיון דלכל מילי חשיב בן ואח ולגבי יבום נמי מלי לרבויי (ג) בהדיח בת מעיין עליו הלכך אע"ג דאיצטריך לרבויי בת לא נניח בשביל כך מלרבויי ממזר תדע דהא ריש לקיש דריש לה בריש החולך (לקמן לה: ושם) למילתא אחריתי

ואפ״ה מרבינן מיניה ממזר: בשעשה תשובה. והא דאמר בפ' הנחנקין (סנהדרין

דף פה: ושם) לכל אין הבן נעשה שליח לאביו להכותו ולקללו חוץ ממסית כו׳ התם כשעשה תשובה וא"ת בשלמא מלקות משכחת דמחייב אע"פ שעשה תשובה אלא לקללו מי שעשה תשובה אין רשאי לקללו אפילו אחר ויש לומר דאם הזכיר שם שמים לבטלה או עשה דבר שנתחייב בו נדוי אף על פי שעשה תשובה חייב ולא מיפטר: וכי

מיוקק נמי וקיק. לחשת חחיו ליבום שאפילו חין כאן אח אלח ממור זה זקוקה לחלילה: וליטמא לו. אם כהן הוא ולו אח ממור מיטמא לו: כי אם לשארו. זו אשתו: לאפוקי קיימא. הלכך לאו אשתו היא: האשה וילדיה. בשפחה כתיב: עובדת כוכבים לחמן ש מיזקק גמי זקיק: ואחיו הוא לכל דבר: למאי הלכתא "ליורשו וליממא לו פשימא אחיו הוא סד"א הואיל וכתיב יכי אם לשארו הקרוב אליו #ואמר מר בשארו יו אשתו וכתיב בלא יממא בעל בעמיו להחלו יש בעל שמטמא ויש בעל שאין מטמא הא כיצד ימממא הוא לאשתו כשרה ואין מטמא לאשתו פסולה ה"נ מטמא הוא לאח כשר ואין מטמא לאח פסול קמ"ל יואימא

מפרש בשמעתין מכי יסיר את בנך מאחרים: ובן אין לו. מצי למכתב ובן אן לו כדאמרינן בקדושין (דף ד.) אן כסף וכמו מאן יבמי (דברים כה) מאן בלעם (במדבר כב) ולהכי כתב אין למידרש עיין עליו דאם יש לו בן בעולם פוטר: בעושה מעשה עמך. והאי אביו לאו עושה מעשה עמך הוא שהרי בא על הערוה והוליד ממנה ממזר: כדחמר רב פנחם. בפ' חומר בקדש: השתה מיהת. הואיל ושב עושה מעשה עמך הוא ונהי נמי דעונו גלוי ונזכר כל זמן שממזר קיים מיהו מתשובה ואילך בכלל עושה מעשה עמך הוא: והיא בת אשת אביו. דעל ידי נשואין נולדה לאביו ולא באונסין: מכדי כסיב ערות אחותך בת אביך. ובין מן האונסין ובין מן הנשוחין משמע ערות בת חשת חביך

מולדת אביך למה לי הא נמי אחותו

בת אביו היא שמעת מינה לחייבו

משום שני לאוין הללו ואם שוגג חייב

שתי חטאות: אחותך היא. בהאי קרא

דבת חשת חביך כתיב: לחייבו על

אחומו. מן האונסין בת אביו ובת

אמו כגון נולדו הוא והיא מן אנוסה

דמההוא קרא דאונסין לא שמעי׳ אלא

בת אביו שלא בת אמו דכתי׳ בת אביך

או בת אמך והא דכתיב נמי בת אשת

אביך דמשמע בין אמו בין שאין אמו

באישות הוא דכתיב אבל באונסין לא

שמעינן להכי כתיב אחותו לרבות בת

אביו ובת אמו: מן הדין. מק"ו אם

על בת אביו שלא בת אמו הזהיר על

בת אביו ואמו לכ״ש: שלא תאמר

בעלמא מזהירין מן הדין. והוי לאו

גמור. ומהכא לא ילפינן למימר

מדאינטריך אחותך אלמא אין מזהירין

מן הדין דחיכא לשנויי מילתא דאתיא

בק"ו טרח וכתב לה קרא להכי כתב היא כלומר הכא הוא דאייתר קרא

אבל אוהרת דין ק"ו לאו אוהרה היא:

בחידך קרח. גבי אחותך בת אביך

דלא הוזכר שם אישות דנפקי אונסין

מיניה (מ) דבנשוחין חשמעינן חף בבת

אביו ובבת אמו מדכתיבא הכא ש"מ

למימרא דאע"ג דהיא בת אשת אביו

לא מחייב אלא משום אחותו: שאין אישות

לאביך בה. בשפחה ועובדת כוכבים

לא תפסי בה קדושין. במסכת קדושין

נפקא לן מקראי בפ׳ האומר לחברו

בסופו (דף סת.) שפחה עם הדומה

לחמור ועובדת כוכבים כדכתיב ואחר

כן תבא אליה ובעלתה (דברים כא)

ומעיקרה לה: והימה פרט להחותו

מאנוסמו. שלא היה אישות לאביך

בה: כאן באונסין. ערות בת בנך

מאנוסתו לא תגלה הא בת בנה מאיש

אחר גלה דלאו אשתך היא ומיהו

בנו מן האונסין בנו הוא וכן בתו

הלכך גבי אחוה נמי אחוה הוא:

גליון הש"ם גמ' מ"ם אמר קרא האשה וילדיה. לקמן עח וואשה הידהה. נקנק נ ע"ה: תום' ד"ה בן אין ובו' אפילו בני בנ כרמשמע נמי התם. עיין סנהדרין פד ע״נ:

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה נאידן וכו׳ מדכתביה הכח ש"מ: (ב) תום' ד"ה בן וכו'. אין לי אלא כן בן הבן ובת הבן ובן בת הבן מנין כל"ל: (ג) בא"ד לרכויי

תום' חד מקמאי מסקנא דשמעתתא דל״ש אחותו מחייבי כריתות וכ״ש מחייבי לאוין וכ״ש אחותו מאנוסתו אסור

מוסף רש"י

שארו זו אשתו. כדכתיב והיו לבשר אחד, וכתב נמי שארה כסותה ועונתה לא יגלע (רשב"ם ב"ב קט:). והוליד ממנה ממזר. שהכיא פסולין נישראל ויהא זכרון לעונו, לפיכך אין עונותיו נמחקין בתשובה (חגיגה מ.). שאין מזהירין מן הדין. מדין קל וחומר, אף על פי שאדם דן קל וחומר מעצמו. אינה אזהרה ללאו. (פסחים כד.)**. הא בת בנה** דידה, שלה ילדה ממך, שרי, וכתיב ערות אשה ובתה לא תגלה. משמע בין שילדתה לך בין שילדתה לחיש חחר, הא כיצד כאן באונסין כאן בנשואין. אם אנוסקן או מפותה לך היא, אי אתה מוחה על בתה אלא אם כן מתך היא ואס אשתך היא אתה מחהר אף על כת שילדה לאיש אחר (טנהדרין עה:). ה"נ התם לאפוקי קיימא הכא אחיו הוא: יחוץ ממי שיש לו אח מן השפחה ומן העוברת כוכבים: •מ"ם אמר קרא יהאשה וילדיה תהיה לאדוניה: מי שיש לו בן מ"מ פומר וכו': מכל מקום לאתויי מאי אמר רב יהודה הלאיתויי ממזר מאי מעמא דאמר קרא ⁴ובן יאין לו ייעיין עליו: וחייב עַל מכתו: אמאי קרי כאן יונשיא בעמך לא תאור ייבעושה מעשה עמך ייכעושה רב פנחם משמיה דרב פפא בעושה תשובה יהכא נמי כשעשה תשובה והאי בר תשובה הוא והתנן ⊕שמעון בן מנסיא אומר איזהו מעוות לא יוכל לתקון זה הבא על הערוה • והוליד ממנה ממזר השתא מיהא עושה מעשה עמך הוא: תנו רבנן יהבא על אחותו והיא בת אשת אביו חייב משום אחותו ומשום בת אשת אביו רבי יוםי ייבן יהודה אומר אינו חייב אלא משום אחותו כלבד ולא מפני בת אשת אביו מאי מעמייהו דרבנן אמרי מכדי כתיב יערות אחותך בת אביך או בת אמך יערות בת אשת אביך מולדת אביך אחותר היא למה לי ש"מ לחייבו משום אחותו ומשום בת אשת אביו ורבי יוםי בר' יהודה אמר קרא אחותך היא משום אחותו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום בת אשת אכיו ורבגן האי אחותך היא מאי עבדי ליה מיבעי להו לחייבו על אחותו בת אביו ובת אמו לומר שאין מוְהירין מן הדין ורבי יוםי בר' יהודה שי אם כן לכתוב רחמנא אחותך היא למה לי משום אחותך אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום בת אשת אביו ורבנן אף על גב דכתיב אחותך איצמריך למכתב היא שלא תאמר בעלמא מזהירין מן הדין וכ"ת אחותך דכתב רחמנא למה לי סמילתא דאתיא בק"ו מרח וכתב לה קרא כתב רחמנא היא ורבי יוםי בר' יהודה אם כן ליכתביה רחמנא לאחותר היא באידך קרא ור' יוםי בר' יהודה האי בת אשת אביך מאי עביד ליה מיבעי ליה מי שיש לו אישות לאביך בה "פרט לאחותו משפחה ועובדת כוכבים שאין אישות לאביך בה ואימא פרט לאחותו מאנוסה ההיא לא מצית אמרת מדרבא ידרבא רמי כתיב יערות בת בנך או בת בתך לא תגלה הא בת בנה דידה ובת

בתה דידה שרי וכתיב ייערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה הא כיצד כאן באונסין כאן בנשואין ואימא

שיש מי תן השפחה ועובדת בוכבים שישבת חחתיו ואע"יג דאף לשפחה ועובדת כוכבים אין לאביו אישות בה מ"מ דרשא דאין לאביך אישות בה אין למעוטי כל אותם שאין בהם אישות אלא אחח לבד וכן משמע בסמוך דבעי קראי אחריני לשפחה ולעובדת כוכבים. וה"יג טוב לנו למעט אטיסתו שאינה כלל חחתיו משפחה ומעובדת כוכבים העומדות חחתיו: